A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2024. november 7.*

„Előzetes döntéshozatal – EUMSZ 267. cikk – A »bíróság« fogalma – A Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság, Lengyelország) polgári tanácsának bírája – A Lengyel Köztársaság elnöke által az új összetételű Krajowa Rada Sądownictwa (nemzeti igazságszolgáltatási tanács, Lengyelország) határozata alapján kinevezett bíró – Olyan ítélkező testülettől származó előzetes döntéshozatal iránti kérelem, amely nem minősül törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróságnak – Elfogadhatatlanság”

A C-326/23. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság [egyesbíróként eljáró bíró], Lengyelország) a Bírósághoz 2023. május 25-én érkezett, 2023. március 15-i határozatával terjesztett elő

a **C. W. S. A.**,

a **C. O. S. A.**,

a **D. sp. z o.o.**,

a **G. S. A.**,

a **C. sp. z o.o.**,

a **C.1 S. A.**

és

a **Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów**

között,

az **L. S. A.**

részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

* Az eljárás nyelve: lengyel.

tagjai: I. Jarukaitis, a negyedik tanács elnöke, az ötödik tanács elnökeként eljárva (előadó), D. Gratsias és E. Regan bírák,

főtanácsnok: N. Emiliou,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a C. sp. z o.o. képviseletében P. K. Rosiak, M. Sendrowicz és K. Szczepanowska-Kozłowska radcowie prawni,

– a lengyel kormány képviseletében B. Majczyna és S. Żyrek, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében K. Herrmann és P. J. O. Van Nuffel, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 47. cikkének (1) bekezdésére tekintettel értelmezett EUSZ 19. cikk (1) bekezdése második albekezdésének értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet az egyfelől a C. W. S. A., a C. O. S. A., a D. sp. z o.o., a G. S. A., a C. sp. z o.o. (a továbbiakban: C társaság) és a C.1 S. A., másfelől a Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (a verseny- és fogyasztóvédelmi hivatal elnöke, Lengyelország) között az e vállalkozásokkal szemben a versenyjogi szabályok megsértése miatt bírságot kiszabó határozat tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

A lengyel jog

A Lengyel Köztársaság alkotmánya

3 A Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (a Lengyel Köztársaság alkotmánya) 179. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A köztársasági elnök a bírákat a Krajowa Rada Sądownictwa (nemzeti igazságszolgáltatási tanács, Lengyelország) javaslata alapján határozatlan időre nevezi ki.”

4 A Lengyel Köztársaság alkotmányának 180. cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

„(1) A bírák elmozdíthatatlanok.

„(2) A bíró csak bírói határozat alapján és csak a törvényben meghatározott esetekben menthető fel, függeszthető fel tisztségéből, helyezhető át más bírósághoz vagy más tisztségbe akarata ellenére.

[…]”

A legfelsőbb bíróságról szóló törvény

5 A 2022. június 9-i ustawa o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw a legfelsőbb bíróságról szóló törvény és egyes más törvények módosításáról szóló törvény; Dz. U., 2022, 1259. tétel) által módosított 2017. december 8-i ustawa o Sądzie Najwyższym (a legfelsőbb bíróságról szóló törvény; Dz. U., 2018, 5. tétel; a továbbiakban: a legfelsőbb bíróságról szóló törvény) 29. cikke a következőket írja elő:

„[…]

2. § A [Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság)] vagy szervei tevékenységeinek keretében tilos megkérdőjelezni a [bíróságok], az állam alkotmányos szervei vagy a törvényességi ellenőrzési és jogvédelmi szervek legitimitását.

3. § A [Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság)] vagy más hatóság nem állapíthatja meg és nem értékelheti a bírák kinevezésének vagy az e kinevezésből eredő bírói tisztség gyakorlására vonatkozó jogkörnek a jogszerűségét.

4. § A [Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság)] bírája kinevezésének körülményei nem képezhetik az e bíró részvételével hozott határozat megtámadásának vagy e bíró függetlensége és pártatlansága kétségbe vonásának kizárólagos indokát.

5. § A függetlenség és pártatlanság követelményének a [Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság)] bírája vagy [az e] bíróságra kirendelt bíró általi tiszteletben tartása a 7. §-ban említett jogalany kérelmére a bíró kinevezésével kapcsolatos körülményekre és a kinevezését követő magatartására figyelemmel vizsgálható, ha az adott ügy körülményei között ez a jogalany helyzetére és az ügy jellegére figyelemmel a függetlenség vagy pártatlanság elvének az ügy kimenetelét érintő megsértéséhez vezethet.

6. § Az 5. §-ban említett követelmények teljesítésének megállapítása iránti kérelem a [Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság)] olyan bírájával vagy az e bírósághoz kirendelt olyan bíróval szemben lehet benyújtani, aki olyan ítélkező testületben vesz részt, amely az alábbiakat vizsgálja:

1. jogorvoslati kérelem;

[…]

7. § A (6) bekezdésben említett esetekben a [Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság)] előtti eljárásban részt vevő bármely fél jogosult ilyen kérelem benyújtására.

[…]

15. § A [Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság)] a kérelmet a kérelemmel érintett bíró meghallgatását követően, kivéve, ha a meghallgatás lehetetlen vagy komoly nehézségekbe ütközik, a [Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság)] valamennyi tagja közül sorshúzás útján kiválasztott öt bíróból álló tanácsban, zárt ülésen vizsgálja meg. A bíró írásbeli észrevételeket tehet. Az érintett bírót ki kell zárni a sorshúzásból.

[…]

21. § A kérelem elbírálását követően hozott végzéssel szemben a [Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság)] előtt a [Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság)] valamennyi tagja közül sorshúzás útján kiválasztott hét bíróból álló ítélkező testülethez lehet fellebbezni. Az érintett bírót és a megtámadott végzés meghozatalában részt vevő bírót ki kell zárni a sorshúzásból".

A polgári perrendtartás

6 Az 1964. november 17-i ustawa – Kodeks postępowania cywilnego (a polgári perrendtartásról szóló törvény) (Dz. U., 43. szám, 296. tétel) alapügyre alkalmazandó változata 49. cikkének 1. §-a az alábbiak szerint rendelkezik:

„[…] a bíróság a bíró vagy a fél kérelmére kizárja a bírót, ha olyan körülmény áll fenn, amely az adott ügyben a bíró pártatlanságát illetően jogos kétséget ébreszthet."

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

7 2009. december 8-i határozatában a verseny- és fogyasztóvédelmi hivatal elnöke megállapította, hogy az érintett vállalkozások által kötött megállapodás a szürke cement gyártásának és értékesítésének lengyelországi piacán versenykorlátozó magatartásnak minősül. Következésképpen bírságokat szabott ki e vállalkozásokkal szemben a nemzeti és az uniós jogi versenyszabályok megsértése miatt.

8 2013. december 13-i ítéletével a Sąd Okręgowy w Warszawie (varsói regionális bíróság, Lengyelország) részben megváltoztatta e határozatot, és csökkentette az érintett vállalkozásokkal szemben kiszabott bírságokat.

9 Az ezen ítélettel szemben benyújtott fellebbezések folytán a Sąd Apelacyjny w Warszawie (varsói fellebbviteli bíróság, Lengyelország) 2018. március 27-i ítéletével csökkentette a jelen ítélet 7. pontjában említett bírságok összegét.

10 Ez utóbbi ítélettel szemben felülvizsgálati kérelmeket nyújtottak be. 2020. július 29-i ítéletével a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych (rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanács; a továbbiakban: rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanács) elnevezésű tanácsa részben hatályon kívül helyezte a 2018. március 27-i ítéletet, és visszautalta az ügyet a Sąd Apelacyjny w Warszawie (varsói fellebbviteli bíróság) elé, amely 2021. május 21-én ismét ítéletben határozott.

11 A C társaság az utóbbi ítélettel szemben fellebbezést nyújtott be a Sąd Najwyższyhoz (legfelsőbb bíróság), vitatva többek között a Sąd Apelacyjny w Warszawie (varsói fellebbviteli bíróság) említett ítéletet meghozó ítélkező testülete összetételének, valamint a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) 2020. július 29-i ítéletet meghozó ítélkező testülete összetételének szabályszerűségét.

12 Miután tájékoztatták a rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanács összetételéről, amely hatáskörrel rendelkezett a felülvizsgálati kérelem elbírálására, a C társaság a legfelsőbb bíróságról szóló törvény 29. cikkének (5) bekezdése alapján annak megállapítására irányuló kérelmet nyújtott be, hogy az ezen ítélkező testületet alkotó bírák egyike – a Krajowa Rada Sądownictwa (nemzeti igazságszolgáltatási tanács, a továbbiakban: KRS) javaslatára történő kinevezésének körülményeire tekintettel – nem felel meg a függetlenség és pártatlanság követelményének. Következésképpen kérte e bíró kizárását.

13 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemben az egyesbíróként eljáró T. S. bíró által alkotott, kérdést előterjesztő ítélkező testület, amely bíró a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) polgári tanácsának (a továbbiakban: polgári tanács) tagja, jelzi, hogy az ügyet „a rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanács” 2023. március 15-én tartott „zárt tárgyalásán” vizsgálták meg. Mindazonáltal a Bíróság rendelkezésére álló iratokból kitűnik, hogy a kérdést előterjesztő bíró a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) valamennyi tagja közül sorshúzással kiválasztott öt bíróból álló azon ítélkező testület tagja, amelyet a legfelsőbb bíróságról szóló törvény 29. cikke 15. §-ának megfelelően a függetlenség és pártatlanság követelményének tiszteletben tartására irányuló közbenső eljárás (a továbbiakban: a függetlenségi és pártatlansági teszt) lefolytatása érdekében jelöltek ki a C társaság kérelmére.

14 E kérdést előterjesztő bírónak kétségei vannak a függetlenségi és pártatlansági tesztnek, valamint a lengyel jog szerinti kizárási eljárásnak az uniós joggal való összeegyeztethetőségét illetően.

15 Az említett kérdést előterjesztő bíró, mivel úgy véli, hogy olyan „ítélkezési párbeszéd” folytatható, amely lehetővé teszi az uniós jog és a lengyel alkotmányjog közötti kibékíthetetlen ellentét feloldását, megállapítja, hogy sem az előbbi, sem az utóbbi jog nem teszi lehetővé valamely bíró kinevezésének megkérdőjelezését és e bíró határozathozatalra való alkalmasságának vitatását, amennyiben nem áll fenn sem az említett bíró kinevezésének körülményei és az előtte folyamatban lévő ügy körülményei közötti összefüggés, sem pedig e bíró függetlensége és pártatlansága vitatásának a kinevezési eljárás szabályszerűségére vonatkozó kifogástól eltérő indoka.

16 E körülmények között a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) egyesbíróként eljárva úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Úgy kell-e értelmezni az [EUSZ 19. cikk] (1) bekezdésének [a Charta] 47. cikkének [első bekezdésével] összefüggésben értelmezett második albekezdését, hogy a fél azon [kérelmét], amely a nemzeti és uniós jog alapján bírói felülvizsgálat tárgyát nem képező bírói kinevezésnek az uniós jog és a tagállam alkotmánya fényében elfogadhatatlan megtámadására irányul oly módon, hogy vitatja a bíró határozathozatalra való alkalmasságát, figyelmen kívül kell hagynia az ügyben eljáró bíróságnak, tekintettel arra, hogy a bíró kinevezési eljárásának és a szóban forgó ügynek a körülményei nem függnek össze egymással, illetve nincs ténybeli alapja annak, hogy a bíró pártatlanságát és függetlenségét a bírói kinevezésnek a fél által vitatott szabályszerűségén kívüli más körülmények, így a bíró kinevezést követő magatartása,

a jogalkotói és végrehajtó hatalom általi befolyásolhatósága alapján megkérdőjelezzék, ami a nemzeti jog alapján a fél e cselekményét elfogadhatatlan *actio popularisszal* egyenértékűvé teszi, illetve a nemzeti eljárásjoggal való súlyos és nyilvánvaló visszaélésnek minősül?

2) Úgy kell-e értelmezni az [EUSZ 19. cikk] (1) bekezdésének [a Charta] 47. cikkének [első bekezdésével] összefüggésben értelmezett második albekezdését, hogy az uniós jog értelmében vett, törvény által létrehozott bíróság kritériumainak való megfelelés hatékony és elégséges mechanizmusa azt jelenti, hogy a nemzeti jog lehetővé teszi a felek számára, hogy a bírói kinevezési eljárás körülményeinek és a bíró kinevezést követő magatartásának a bíró pártatlanságára és függetlenségére gyakorolt hatásának vizsgálatát az adott ügyben az úgynevezett [függetlenségi és pártatlansági] teszt keretében vagy a bíró kizárására irányuló kérelem útján kérjék?”

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságáról

17 A C társaság kétségeit fejezi ki azzal kapcsolatban, hogy az egyesbíróként eljáró T. S. bíróból álló, kérdést előterjesztő szerv az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének a Charta 47. cikkével összefüggésben értelmezett második albekezdése értelmében vett, törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróságnak minősül-e, azokra a körülményekre figyelemmel, amelyek között e bírót a polgári tanácsba kinevezték. A C társaság különösen azt hangsúlyozza, hogy az említett bíró egyike azon bíráknak, akikkel kapcsolatban az Emberi Jogok Európai Bírósága a 2022. február 3-i Advance Pharma sp. z o.o. kontra Lengyelország ítéletet (ECLI:CE:ECHR:2022:0203JUD00146920) (a továbbiakban: Advance Pharma kontra Lengyelország ítélet) meghozta.

18 Az Európai Bizottság osztja a C társaság által kifejezett kétségeket. Megállapítva, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a polgári tanácsba ugyanolyan körülmények között kinevezett egyesbírótól származik, mint amelyek mellett azokat a bírákat is kinevezték, akik a 2023. december 21-i Krajowa Rada Sądownictwa (A bírói tisztség további betöltése) ítélet (C-718/21, a továbbiakban: Krajowa Rada Sądownictwa ítélet, EU:C:2023:1015), a 2024. május 15-i Rzecznik Finansowy végzés (C-390/23, EU:C:2024:419); a 2024. május 29-i Rzecznik Praw Obywatelskich (A lengyel jog szerinti rendkívüli jogorvoslat) végzés (C-720/21, EU:C:2024:489) és a 2024. május 29-i Prokurator Generalny (A lengyel jog szerinti rendkívüli jogorvoslat II) végzés (C-43/22, EU:C:2024:459) alapjául szolgáló ügyekben előzetes döntéshozatal iránti kérelmet terjesztettek a Bíróság elé, úgy véli, hogy e kérdést előterjesztő fórum nem tekinthető az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének a Charta 47. cikkével együttesen értelmezett második bekezdésében foglalt rendelkezések értelmében vett, törvény által megelőzően létrehozott bíróságnak.

19 A Bíróság által az eljárási szabályzata 62. cikkének (1) bekezdése alapján hozott pervezető intézkedésre válaszul a lengyel kormány megerősítette, hogy a kérdést előterjesztő szervet alkotó egyesbírót a Lengyel Köztársaság elnöke 2018. október 10-én nevezte ki a polgári tanácsba az új összetételű KRS-nek az utóbbi intézmény által 2018. augusztus 28-án elfogadott 330/2018. sz. határozatban szereplő javaslata alapján. Azt is megerősítette, hogy e kinevezésre akkor került sor, amikor a Naczelny Sąd Administracyjny (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Lengyelország) 2018. szeptember 27-i végzésével felfüggesztette a 330/2018. sz. határozat végrehajthatóságát, amelyet e bíróság végül 2021. május 6-i ítéletével megsemmisített.

20 E tekintetben az állandó ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy annak értékeléséhez, hogy az előzetes döntéshozatalt kezdeményező szerv az EUMSZ 267. cikk szerinti „bíróság” jellemzőivel rendelkezik-e – ami kizárólag az uniós jog alapján eldöntendő kérdés –, így tehát annak értékeléséhez, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadható-e, a Bíróság meghatározott tényezők összességét veszi figyelembe, amelyek közé tartozik többek között az, hogy a szerv jogszabály alapján jött-e létre, állandó jelleggel működik-e, hatásköre kötelező jellegű-e, az eljárása kontradiktórius jellegű-e, jogszabályokat alkalmaz-e, valamint hogy független-e (lásd ebben az értelemben: 1966. június 30-i Vaassen-Göbbels ítélet, 61/65, EU:C:1966:39, 395. o.; Krajowa Rada Sądownictwa, 40. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2024. május 7-i NADA és társai ítélet, C-115/22, EU:C:2024:384, 35. pont).

21 A Bíróság megállapította, hogy a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) megfelel az ily módon felidézett követelményeknek, és e tekintetben kifejtette, hogy amennyiben az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet valamely nemzeti bíróság nyújtja be, vélelmezni kell, hogy e bíróság – annak konkrét összetételétől függetlenül – megfelel a fenti követelményeknek (2022. március 29-i Getin Noble Bank ítélet, C-132/20, EU:C:2022:235, 68. és 69. pont; Krajowa Rada Sądownictwa ítélet, 41. pont).

22 Szintén emlékeztetett arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlatból következően az EUMSZ 267. cikk szerinti előzetes döntéshozatali eljárás keretében a Bíróságnak – tekintettel a Bíróság és a nemzeti bíróság közötti feladatmegosztásra – nem feladata annak vizsgálata, hogy az előterjesztő határozatot a nemzeti bírósági szervezeti és eljárási szabályoknak megfelelően hozták-e meg. A Bíróságot mindaddig köti a tagállami bíróság által hozott előzetes döntéshozatalra utaló határozat, amíg azt a nemzeti jog által biztosított jogorvoslati eljárások keretében nem vonják vissza (Krajowa Rada Sądownictwa ítélet, 42. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

23 Így a jelen ügyben, noha sem az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból, sem a Bíróság rendelkezésére álló iratokból nem tűnik ki egyértelműen, hogy az egyesbíró által alkotott, kérdést előterjesztő fórum hatáskörrel rendelkezne arra, hogy egyedül határozzon a C társaság által benyújtott, a függetlenségi és pártatlansági teszt elvégzésére és kizárásra vonatkozó kérelmekről, az előzetes döntéshozatal iránti kérelem nem tekinthető e fórum hatáskörének hiánya miatt elfogadhatatlannak.

24 Mindazonáltal a Bíróság azt is pontosította, hogy a jelen ítélet 21. pontjában említett vélelem megdönthető, ha valamely tagállami vagy nemzetközi bíróság által hozott jogerős bírósági határozat arra enged következtetni, hogy a kérdést előterjesztő bíróságot alkotó bíró nem minősül az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 47. cikkével összefüggésben értelmezett második albekezdése értelmében vett, törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróságnak (2022. március 29-i Getin Noble Bank ítélet, C-132/20, EU:C:2022:235, 72. pont; Krajowa Rada Sądownictwa ítélet, 44. pont).

25 Márpedig a Bíróság, amelyhez a rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanács bíráiból álló ítélkező testületek fordultak, megállapította, hogy az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése második albekezdésének a Charta 47. cikkének második bekezdésével összefüggésben történő értelmezésére vonatkozó saját ítélkezési gyakorlatára tekintettel az egyrészt az Emberi Jogok Európai Bírósága által a 2021. november 8-i Dolińska-Ficek és Ozimek kontra Lengyelország ítéletben (CE:ECHR:2021:1108JUD004986819, a továbbiakban: Dolińska-Ficek és Ozimek kontra Lengyelország ítélet), másrészt pedig a Naczelny Sąd Administracyjny (legfelsőbb közigazgatási bíróság) 2021. szeptember 21-i ítéletében tett különböző megállapítások és értékelések annak

megállapításához vezetnek, hogy az ilyen ítélkező testület az azt alkotó bírák kinevezésének módja miatt nem minősül az említett uniós jogi rendelkezések értelmében vett, törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróságnak (lásd ebben az értelemben: Krajowa Rada Sądownictwa ítélet, 46–58. pont; 2024. május 29-i Rzecznik Praw Obywatelskich [A lengyel jog szerinti rendkívüli jogorvoslat] végzés, C-720/21, EU:C:2024:489, 24. pont; 2024. június 21-i Kancelaria B. végzés, C-810/23, EU:C:2024:543, 23. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

26 A Krajowa Rada Sądownictwa ítélet 77. pontjában a Bíróság úgy ítélte meg, hogy az egyrészt ezen ítélet 47–57. pontjában, másrészt 62–76. pontjában említett, a jelen ügyben előzetes döntéshozatal iránti kérelmet előterjesztő fórumot alkotó három bírónak a rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanácsba való kinevezését jellemző mind rendszerszintű, mind eseti körülmények együttes vizsgálata arra enged következtetni, hogy e fórum nem minősül ilyen bíróságnak. E körülmények együttes fennállása ugyanis jogos kétségeket kelthet a jogalanyokban e bíráknak, és azon ítélkező testületnek, amelyben e bírók részt vesznek, a külső tényezők, különösen a nemzeti jogalkotó és végrehajtó hatalom közvetlen vagy közvetett befolyása, valamint az ütköző érdekek vonatkozásában való semlegessége szempontjából vett befolyásolhatatlanságát illetően. Az említett körülmények így e bírák és e fórum függetlensége vagy pártatlansága látszatának olyan hiányát eredményezhették, amely sérthette azt a bizalmat, amelyet egy demokratikus társadalomban és egy jogállamban az igazságszolgáltatásnak az említett jogalanyokban keltenie kell (Krajowa Rada Sądownictwa ítélet, 77. pont; 2024. május 29-i Rzecznik Praw Obywatelskich [A lengyel jog szerinti rendkívüli jogorvoslat] végzés, C-720/21, EU:C:2024:489, 25. pont; 2024. június 21-i Kancelaria B. végzés, C-810/23, EU:C:2024:543, 24. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

27 A Bíróság ebből tehát a Krajowa Rada Sądownictwa ítélet 78. pontjában arra a következtetésre jutott, hogy a jelen ítélet 21. pontjában felidézett vélelmet megdöntöttnek kell tekinteni, és következésképpen meg kell állapítani, hogy a rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanácsnak az előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel a Bírósághoz forduló ítélkező testülete nem minősül az EUMSZ 267. cikk értelmében vett „bíróságnak”, így e kérelmet elfogadhatatlannak kell nyilvánítani.

28 Ezenkívül meg kell vizsgálni, hogy a Bíróság által a Krajowa Rada Sądownictwa ítélet 47–57. és 62–76. pontjában a kérdést előterjesztő fórum bíráinak az ezen ítélet alapjául szolgáló ügyben előzetes döntéshozatal iránti kérelmet előterjesztő rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanácsba történő kinevezését jellemző körülményekkel kapcsolatban kifejtett megfontolások átültethetők-e az alapügyben a kérdést előterjesztő fórumot alkotó egyesbíró helyzetére, annak ellenére, hogy e bírót nem a rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanácsba, hanem a polgári tanácsba nevezték ki.

29 E tekintetben meg kell jegyezni először is, hogy a Dolińska-Ficek és Ozimek kontra Lengyelország, valamint a Naczelny Sąd Administracyjny (legfelsőbb közigazgatási bíróság) 2021. szeptember 21-i ítélete, amelyek a 331/2018. sz. határozat alapján a rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanács bíráinak kinevezésére vonatkozó körülményekkel kapcsolatosak, a 330/2018. sz. határozat alapján a polgári tanácsba kinevezett hét bíró tekintetében az Advance Pharma kontra Lengyelország ítélet és a Naczelny Sąd Administracyjny (legfelsőbb közigazgatási bíróság) 2021. május 6-i azon ítéletének megfelelői, amellyel e bíróság megsemmisítette a fenti határozatot.

30 A polgári tanács e hét bíráját illetően ugyanis, akik közé T. S. bíró is tartozik, és akiket a rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanács bíráinak kinevezése során követett eljárással megegyező eljárást követően neveztek ki, az Emberi Jogok Európai Bírósága az Advance Pharma kontra

Lengyelország ítélet 321. és 334. pontjában a Dolińska-Ficek és Ozimek kontra Lengyelország ítélet 320. és 338. pontjában foglaltakkal azonos következtetésekre jutott. Ily módon megállapította, hogy mivel e kinevezésekre egyrészt az új összetételű KRS által tett javaslatok alapján került sor, amelyek nem nyújtottak kellő garanciát a törvényhozó és végrehajtó hatalomtól való függetlenségre, másrészt pedig annak ellenére, hogy a KRS határozatainak végrehajthatóságát a Naczelny Sąd Administracyjny (legfelsőbb közigazgatási bíróság) felfüggesztette, e kinevezések nyilvánvalóan megsértették a bírák kinevezési eljárására vonatkozó alapvető nemzeti szabályokat.

31 Másodszor, a Naczelny Sąd Administracyjny (legfelsőbb közigazgatási bíróság) 2021. május 6-i ítéletét illetően meg kell állapítani, hogy ezen ítélettel a fenti bíróság megsemmisítette a 330/2018. sz. határozatot, azon részében is, amely a bírák kinevezésére tett javaslatot tartalmazta, többek között azon megállapítások és értékelések alapján, amelyeket a Krajowa Rada Sądownictwa ítélet 54. pontjában említett 2021. szeptember 21-i ítélet azonos tartalommal átvett.

32 Ez a helyzet különösen a Naczelny Sąd Administracyjny (legfelsőbb közigazgatási bíróság) e két ítéletének 7.1–7.6 pontjában szereplő azon megállapítások esetében, amelyek szerint ténybeli és jogi összefüggésükben értékelve a KRS határozataival szembeni bírósági jogorvoslatra irányadó nemzeti rendelkezések módosításainak célja nyilvánvalóan annak megakadályozása volt, hogy valamely bíróság megvizsgálhassa, hogy a különböző tényezők kombinációja milyen mértékben járhatott azzal a következménnyel, hogy a Sąd Najwyższyhoz (legfelsőbb bíróság) az új összetételű KRS javaslatára újonnan kinevezett bírák nem felelnek meg az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdéséből eredő követelményeknek, valamint annak megakadályozása, hogy a Bíróság e tekintetben határozatot hozhasson.

33 Kétségtelen, hogy azon jogi és ténybeli összefüggések átfogó értékelése során, amelyek keretében a lengyel jogszabályokat módosították, a Bíróság a Krajowa Rada Sądownictwa ítélet 52. és 66. pontjában a rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanács konkrét jellemzőire is rámutatott. Ezen 52. pontban a Bíróság a Dolińska-Ficek és Ozimek kontra Lengyelország ítélet 331–333. pontjára hivatkozott, amelyben az Emberi Jogok Európai Bírósága hangsúlyozta, hogy az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, 1950. november 4-én Rómában aláírt európai egyezmény 6. cikke (1) bekezdése megsértésének súlyossága még inkább bizonyított, tekintettel a rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanácsra ruházott hatáskörök alapvető jelentőségére és érzékeny jellegére. Ami a Krajowa Rada Sądownictwa ítélet 66. pontját illeti, az megemlíti a rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanács *ex nihilo* létrehozását, azt a tényt, hogy e tanács kizárólag az új összetételű KRS javaslatára kinevezett bírákból áll, és hogy az említett tanácsra különösen érzékeny területeken ruháztak hatásköröket.

34 Márpedig, bár az előzetes döntéshozatal iránti kérelemben az szerepel, hogy az ügyet a rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanács tárgyalásán vizsgálták, nem vitatott, hogy a kérdést előterjesztő fórumot alkotó azon bírót, aki sorshúzás alapján vált a függetlenségi és pártatlansági tesztről való döntéssel megbízott különleges tanács tagjává, a polgári tanácsba nevezték ki.

35 Ez nem változtat azon, hogy a T. S. bíró kinevezéséhez vezető eljárást érintő, a jelen ítélet 30. és 31. pontjában felidézett szabálytalanságok azonosak a rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanács bíráinak kinevezésére irányuló eljárást érintő szabálytalanságokkal, és önmagukban elegendőek ahhoz, hogy a jogalanyokban jogos és komoly kétségeket keltsenek e bíró függetlenségét és pártatlanságát illetően, annak ellenére, hogy e bírót olyan tanácsba nevezték ki, amely nem ugyanolyan jellemzőkkel rendelkezik, mint a rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanács.

36 E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy azok a körülmények, amelyek ilyen rendszerszintű kétségeket kelthetnek, főszabály szerint az EUMSZ 267. cikk alapján kérelmet előterjesztő bíró vagy bírák egyedi helyzetével, és különösen az érintett igazságszolgáltatási rendszerben való kinevezésük során elkövetett szabálytalanságokkal, nem pedig e bíráknak valamely meghatározott ítélkező testületbe való beosztásával kapcsolatosak (lásd ebben az értelemben: 2022. március 29-i Getin Noble Bank ítélet, C-132/20, EU:C:2022:235, 72., 73. és 75. pont).

37 E körülmények között a jelen ítélet 21. pontjában felidézett vélelmet a jelen ügyben megdöntöttnek kell tekinteni, és következésképpen meg kell állapítani, hogy a polgári tanácsnak az előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel a Bírósághoz forduló azon bírája, aki egyedül alkotja az ítélkező testületet, nem minősül az EUMSZ 267. cikk értelmében vett „bíróságnak”, így e kérelmet elfogadhatatlannak kell nyilvánítani.

A költségekről

38 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

A Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság, Lengyelország) egyesbíróként eljáró bírájának 2023. március 15-i határozatával előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatatlan.

Aláírások